

PERE MARTÍ

Les maletes de la por

La setmana passada a Barakaldo, ciutat emblemàtica del marge esquerre del Ner-bion, abans industrial, abans d'esquerres. Avui, bàsicament desorientada. L'esplèndid Guggenheim, la joia de la ria, encara queda lluny per fer oblidar la ressaca de la crisi postindustrial. Immigració, atur, escepticisme... En definitiva, terreny abonat perquè el discurs que està fent el PP en aquesta campanya, intentant mobilitzar el vot de la por, tingui audiència. A l'hora de la veritat, la realitat demostra que potser no en tindrà tanta.

En una sala annexa del teatre de la ciutat, poc més de cent persones esperen l'arribada de Jaime Mayor Oreja i Carlos Iturza. Entre el públic, pocs obrers de la siderúrgia avui tancada. Més aviat senyores amb *look* Loewe —per entendre'ns, com la delegada del govern a Barcelona, Júlia García Valdecasas— vingudes de l'altre cantó de la ria, el marge dret, on viuen els que mai estan en crisi, o dels barris benestants de Bilbao. Jaime, el fustigador d'etarres, i Carlos, el crispat pregoner dels mals del nacionalisme, són els seus herois. Els acompanya algun jubilat despistat i els protegeixen, dins i fora de la sala, gairebé tants policies de paisà com assistents.

Els discursos no defrauden l'assistència, ja lliurada d'entrada. Una oradora que fa de telonera escalfa l'ambient assegurant que la pau no es pot construir amb aquells que encara tenen les pistoles calentes, i sense posar-se vermella demana al PNB que aclareixi si després del 25-O proclamarà la independència. Darrere seu Jaime i Carlos repeteixen amb més classe el mateix discurs, que té com a finalitat mobilitzar l'electorat espanyolista presentant les eleccions de diumenge com un plebiscit en què es decideix la continuïtat d'Euskadi dins l'estat espanyol o la seva independència.

Coincidint amb una oportuna connexió en directe de TVE, els dos oradors demanen un país "en què estiguem còmodes els que ens sentim bascos i espanyols", malgrat que el seu cap de files, José María Aznar, ja els havia tranquil·litzat uns dies abans garantint-los que guanyi qui guanyi diumenge ningú haurà de fer les maletes.

En aquesta campanya, els líders dels partits polítics estatals, es diguin Aznar o González, Rodríguez Ibarra o Oreja, es passegen pels carrers i places del País Basc amb les maletes carregades de por. I en això coincideixen exactament el PP i el PSOE, una cosa que als que venim de terres catalanes no ens agafa desprevinguts, acostumats com estem a les coincidències que sovint expressen Josep Borrell i Aleix Vidal-Quadras.

Una vegada més, especialment quan s'han d'abordar qüestions relacionades amb l'autogovern, el PSOE i el PP deixen de banda les seves diferències i treballen de bracet per intentar evitar que les posicions dels partits nacionalistes prosperin. Com que saben que aquest és un objectiu que al País Basc és molt difícil d'assolir, no dubten a utilitzar el discurs fantasmagòric de la divisió de comunitats i del risc de neteja ètnica. Davant d'això, els partits nacionalistes fan el discurs de la cohesió, el discurs d'un sol poble que ha de caminar unit cap el futur que lliurement determinin els seus ciutadans a través de les urnes.

Aquestes eleccions basques són molt més que unes autonòmiques. No es decideix només qui ocuparà els 75 escons del parlament de Vitòria sinó qui administrarà el futur immediat d'una Euskadi que si aconse-

guix consolidar la pau iniciarà inexorablement la seva segona transició. Per sota la cridòria electoral d'aquests dies s'estan produint fets que no han de passar desapercebuts. El govern espanyol ja està fent els primers gestos clars de resposta a la treva d'ETA. El primer, el trasllat insuficient però significatiu de cinc presos a recintes penitenciaris bascos. El segon, l'anunci del govern de la seua disposició a participar en un diàleg on també hi estigui representat el món d'HB. Tot això permet intuir que després dels exabruptes electorals tornarà el seny. Aznar és un patriota espanyol però mirant-se al mirall, passant-se el bigoti, deu pensar que tampoc quedaria malament passar a la història com el president que va aconseguir la dissolució d'ETA.

*Periodista (Bilbao)

"Aznar és un patriota espanyol però mirant-se al mirall deu pensar que quedaria bé passar a la història com el president que acabà amb ETA."